חַד ׳קְהָל׳ לְאִסּוּר פְּסוּלֵי קָהָל לְכֹהֲנִים, וְחַד ׳קְהָל׳ לְלְוִיִּם, וְחַד ׳קְהָל׳ לְיִשְׂרְאֵלִים. וְחַד ׳קְהָל׳ נֶאֱמַר לְמִישָׁרֵי – לְהַתִּיר מַמְזֵר בְּ׳שְׁתּוּקֵי׳,
שלא ידוע מי אביו, כיון שדורשים מתיבת ׳קהל׳ שאסור לממזר
לבא רק לקהל שכשרותו ודאית, אבל בקהל ספק וכגון שתוקי,
מותר. וְחַד ׳קְהָל׳ נֶאֱמַר לְמִישָׁרֵי שְׁתּוּקֵי שהוא ספק ממזר, בְּיִשְׂרְאֵל.
וכיון שלא נותר עוד פסוק ללמד שגרים נחשבים לקהל, נמצא
שקְהָל גֵּרִים לֹא אִיקְּרֵי קָהָל, ומותרים בממזרים. ממשיכה הגמרא,
וְרַבִּי יְהוּדָה שאוסר גר בממזרת, סובר שאיסור פסולי קהל בִּכֹּהֲנִים
וּלְוִיִּם, מֵחַד ׳קָהָל׳ נָפְקִי – נלמדים מלשון ׳קהל׳ אחד, כיון שהם בני
שבט אחד, ולא יתכן לקרוא לחצי שבט ׳קהל׳, וְאַיְיתַר לֵיהּ – מיותר
לו ׳קהל׳ אחד לְקָהָל גֵּרִים, שגם הם נחשבים לקהל ואסורים
בפסולי קהל. וְאִיבָּעֵית אֵימָא, שלרבי יהודה הֲנֵי נַמֵּי, גם הכהנים
והלויים, תְּרֵי קָהָלֵי נִינְהוּ – הם שני קהלים נפרדים, וצריכים שתי
לשונות ׳קהל׳, אך היתר מַמְזֵר בְּשְׁתּוּקִי, וְהֵיתֵר שְׁתּוּקֵי בְּיִשְׂרְאֵל,
מֵחַד ׳קָהָל׳ נָפְקָא – נלמדים מפסוק אחד, שנאמר (דברים כג ג) ׳לֹא
יָבֹא מַמְזֵר בִּקְהַל ה״, ומתיבת ׳ממזר׳ דורשים שמַמְזֵר וַדַּאי הוּא
דְּלֹא יָבֹא בקהל ה׳, הָא מַמְזֵר סָפֵק, דהיינו שתוקי, יָבֹא, הרי
ששתוקי מותר בקהל, ומתיבת ׳קהל׳ לומדים שבְּקָהָל וַדַּאי הוּא
דְּלֹא יָבֹא הממזר, הָא בְּקָהָל סָפֵק דהיינו שתוקי, יָבֹא, כלומר
שממזר מותר בשתוקי, ונותר ׳קהל׳ אחד ללמד שגרים נחשבים
לקהל, ואסורים בפסולי קהל. וְאִיבָּעֵית אֵימָא, שלרבי יהודה הֲנֵי
נַמֵּי – גם אלו, שתוקי בישראל וממזר בשתוקי, תְּרֵי קָהָלֵי נִינְהוּ
וצריכים שני פסוקים, וְצַעֲמִיהּ דְּרַבִּי יְהוּדָה מֵהָכָא, שנאמר (במדבר
טו טו) ׳הַקָּהָל חֻקָּה אַחַת לָכֶם וְלַגֵּר הַגָּר׳, וממה שנאמר ׳הקהל׳
בסמיכות ללגרים למדנו שקהל גרים נקרא קהל. מבארת הגמרא
מדוע רבי יוסי אינו דורש כן, וְלִרְבִּי יוֹסֵי שמתיר גר בממזרת, אין
ללמוד מ׳הַקָּהָל׳, לפי שבמילים ׳חֻקָּה אַחַת׳ שנאמרו בין ׳הַקָּהָל׳
לבין ׳וְלַגֵּר׳, הַפְסֵיק הָעִנְיָן, וכיון שאין תיבת גר שייכת ל׳קהל׳, אין
ללמוד מכאן שקהל גרים הוא קהל.
הגמרא מביאה ראיה מסיום הברייתא (עב:) שכהנות מותרות
להנשא לפסולי כהונה, שנינו בברייתא: אֶחָד גֵּר וְאֶחָד עֶבֶד מְשׁוּחְרָר
וְאחד חָלָל שהם פסולי כהונה, מוּתָּרִין בְּכֹהֶנֶת, וברייתא זו מַסַּיְיעָא
לֵיהּ לְרַב, דְּאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, לֹא הוּזְהְרוּ כהנות בְּשֵׁירוֹת
לְהִנָּשֵׂא לְפְסוּלִים לכהונה.
מביאה הגמרא מעשה: דָּרַשׁ רַבִּי וֵירָא בְּעִיר מְחוֹזָא שהיו שם הרבה
גרים, ׳גֵּר מוּתָּר בְּמַמְזֶרֶת׳, רַנְמוּהוּ פּוּלֵי עָלְמָא בְּאַתְרוֹגֵייהוּ – רגמוהו
כולם באתרוגיהם, שנשמע מדבריו שאינם בכלל קהל. אָמַר רָבָא,
מַאי אִיכָּא דְּדָרֵישׁ מִינֵּיהּ כִּי הַאי – וכי יש מי שדורש דין כזה דְּרוּכְתָּא
דְּשָׁכְחֵי גִּיּוֹרֵי – במקום שמצויים גרים, כלומר אין ראוי לומר דין
זה במקום כזה. דָּרַשׁ רָבָא בְּמְחוֹזָא, גֵּר מוּתָּר בְּכֹהֶנֶת, וכיון שסברו
שהחשיבם לכשרים, טָעֲנוּהוּ בְּשֵׁירַאי – עטפו אותו במעילי משי.
הָדָר – חזר רבא וְדָרַשׁ לָהוּ דין נוסף, ׳גֵּר מוּתָּר בְּמַמְזֶרֶת׳. אָמְרוּ לֵיהּ,
בדרשה זו אַפְסֵידְתָּא לַמַּיְיתָא – הפסדת את דרשתך הראשונה,
כלומר, מה שדברת בתחילה בשבחנו הפכת לגנאי. אָמַר לָהוּ רבא,
דְּטָבָא לְכוּ עֲבָדֵי לְכוּ – את הטוב עבורכם עשיתי לכם, שהרי עתה
אִי בָּעֵי מֵהָכָא נָסִיב, וְאִי בָּעֵי מֵהָכָא נָסִיב – אם רצונכם יכולים אתם
לישא כהנת, ואם רצונכם יכולים אתם לשאת פסולי קהל. מסיימת
הגמרא, וְהִילְכְתָא, גֵּר מוּתָּר בְּכֹהֶנֶת וּמוּתָּר בְּמַמְזֶרֶת, מבארת
הגמרא, מוּתָּר בְּכֹהֶנֶת משום שלֹא הוּזְהְרוּ בְּשֵׁירוֹת לְהִנָּשֵׂא לְפְסוּלִים,
וּמוּתָּר בְּמַמְזֶרֶת בְּדעת רַבִּי יוֹסֵי שקהל גרים לא נקרא קהל. שנינו
במשנה, אֲלוּ הֵן, שְׁתּוּקֵי שאסור לבא בקהל ישראל כשרים, כָּל
שֶׁמְּכִיר את אמו ואינו מכיר את אביו. הגמרא מבררת את איסורו
של השתוקי: אָמַר רָבָא, דִּבֵּר תּוֹרָה, שְׁתּוּקֵי כָּשֵׁר בקהל, מַאי טַעְמָא,
כיון שאמו פנויה, וממילא רוֹב העולם כְּשֵׁרִים אָצְלָהּ, ואף אם באו
עליה עובד כוכבים או עבד אין הולד ממזר, וְרַק מִיעוּט פְּסוּלִין
אָצְלָהּ, והיינו ממזרים או קרוביה, שהם מיעוט בעולם, וְלִבְעוּל, אי
אָזְלִי אִינָהּ לְנָבְּהּ – אם בבעילה שממנה נולד השתוקי הבועל הוא
זה שהלך אליה ויצא ממקום קביעותו, הרי הדין הוא דִּכָל דָּפְרִישׁ
מֵרוֹבָּא פָּרִישׁ – כל הפורש ממקום קביעותו למקום אחר, ושם
התעורר הספק, מסתבר שהוא מהרוב, וממילא הולד כשר. אלא
מַאי אָמְרַתְּ, דְּילְמָא אָזְלָה אִיהִי לְנַבֵּייהוּ – שמא הלכה האשה לבועל
וְהָוֶה לֵיהּ ׳קְבוּעַ׳ – נמצא שהספק התעורר במקומו הקבוע של
הבועל ולא לאחר שפרש ממקומו, וְכָל ספק שהתעורר במקומו
הקָבוּעַ, כְּמֻחֲצָה עַל מֻחֲצָה דָּמֵי – נידון כדבר שספקו שקול שיש
להחמיר בדינו ולאוסרו מספק, ואין הולכים בו אחר הרוב, ואם כן
היה מקום לאסור את השתוקי, זה אינו, שהרי מכל מקום אינו
אלא ספק ממזר, וְהַתּוֹרָה אָמְרָה ׳לֹא יָבֹא מַמְזֵר׳, מַמְזֵר וַדַּאי הוּא
דְּלֹא יָבֹא בקהל, הָא מַמְזֵר סָפֵק, יָבֹא בקהל ה׳. ועוד דרשו, בְּקָהָל
וַדַּאי כשרים הוּא דְּלֹא יָבֹא ממזר, הָא בְּקָהָל סָפֵק כגון שתוקי, יָבֹא,
נמצא שמן התורה שתוקי שפסולו נתון בספק, כשר לבא בקהל.
מסיים רבא, וּמַה טַּעַם אָמְרוּ חכמים שְׁתּוּקֵי פָּסוּל לבוא בקהל,
גְּזֵירָה שֶׁמָּא יִשָּׂא בת ישראל שהיא אֲחוֹתוֹ מֵאִבִּיו. מקשה הגמרא,
אֶלָּא מֵעַתָּה, גם שְׁתּוּקֵי את השְׁתּוּקִית לֹא יִשָּׂא, שֶׁמָּא יִשָּׂא את
אֲחוֹתוֹ מֵאִבִּיו, ומדוע הותרו השתוקים לבוא זה בזה. מתרצת
הגמרא שאין לחוש לכך, וכי כָּל כִּי הֲנֵי מְזַנּוּ וְאָזְלֵי – וכי כל אבות
השתוקים מזנים והולכים, כלומר, האם יש לנו לתלות את כל
שתוקי העיר בבעילות אביו, עד כדי שנחוש שמא ישא את אחותו.
מוסיפה הגמרא להקשות, מכל מקום בַּת שְׁתּוּקִית לֹא יִשָּׂא
השתוקי, שֶׁמָּא יִשָּׂא אֲחוֹתוֹ מֵאִבִּיו – שיש לחוש שמא אביו הוא
בעלה של שתוקית זו. אֶלָּא מה הטעם שלא אסרוהו בבת שתוקית,
כיון ששתוקי לֹא שְׁכִיחָא – אינו מצוי, ובדבר שאינו מצוי לא גזרו
חכמים גזירות, ואם כן הָכָא נַמֵּי לֹא שְׁכִיחָא – גם כאן בעיקר דין
השתוקי אין לומר שחכמים אסרו על השתוקי להנשא לישראל
מחשש שישא אחותו, כיון שהוא דבר שאינו מצוי. אומרת הגמרא
טעם אחר לפסול שתוקי, אֶלָּא, מַעֲלָה עָשׂוּ בְּיוּחֲסִין – חכמים עשו
מעלה ותיקון בדיני יוחסין, ואסרו על השתוקי להנשא לישראל,
אף שמדין תורה הוא מותר. שנינו במשנה שגם ׳אסופי׳, שנאסף מן
השוק ואינו מכיר לא את אביו ולא את אמו, פסול לבוא בקהל.
מבררת הגמרא אם פסול זה הוא מן התורה או מדרבנן, ומה טעמו:
וְאָמַר רָבָא, דִּבֵּר תּוֹרָה, ׳אָסוּפִי׳ כָּשֵׁר אף שאין מכירים את אמו, ואין
חוששים שמא נולד לאשת איש שנבעלה לאחר, ומבאר רבא מַאי
טַעֲמָא שאין חוששים שהוא ממזר, ולכן הושלך על ידי אמו לשוק,
לפִי שאֵשֶׁת אִישׁ שילדה ממזר אינה משליכתו, אלא בְּבַעֲלָהּ הוֹלָה
– אומרת שהוא נולד מבעלה. אלא מַאי אִיכָּא לחשוש לממזרות,
שמא נולד מִמְּיעוּט נשים שהן אֲרָמִיּוֹת ואינן יכולות לתלות את
הולד בארוסה, וְכן יש מִיעוּט נשים נשואות שֶׁהֲלַךְ בְּעָלֵיהֶם לִמְדִינַת
הַיָּם, שגם הן אינן יכולות לתלות את הולד בבעליהן, ואם היינו
יודעים שהאסופי הושלך מהן היינו דנים אותו כממזר, אך מכל
מקום עדיין אין זו סיבה לחוש לממזרות ב׳אסופי׳, כֵּיוָן דְּאִיכָּא
פְּנוּיָה – שיש אפשרות שנולד מפנויה והוא כשר, וְאִיכָּא נַמֵּי
דְּמֵחֲמַת רְעָבוֹן – יתכן שהוא ולד כשר, והושלך על ידי אמו מחמת
שלא היה לה מה להאכילו, וכדי שאחרים ימצאוהו ויאכילוהו,
ובצירוף שניהם הֲוָה פַּלְגָא וּפַלְגָא – כלומר, ספק שקול אם הוא
נולד מפנויה או מאשה מבעלה והושלך מחמת רעבון, והולד
כשר, או שנולד מארוסה או מאשה שהלך בעלה למדינת הים,
והולד פסול, וְהַתּוֹרָה אָמְרָה ׳לֹא יָבֹא מַמְזֵר בִּקְהַל ה״, שמַמְזֵר וַדַּאי
הוּא דְּלֹא יָבֹא בקהל, הָא מַמְזֵר סָפֵק יָבֹא. ועוד דרשו, בְּקָהָל וַדַּאי
הוּא דְּלֹא יָבֹא, הָא בִּקְהָל סָפֵק יָבֹא. ומבואר בדרשה הראשונה
שאסופי שהוא ספק ממזר, כשר מהתורה. וּמַה טַּעַם אָמְרוּ חכמים
שאֲסוּפִי פָּסוּל, גזירה שֶׁמָּא יִשָּׂא אֲחוֹתוֹ מֵאִבִּיו. מקשה הגמרא, אֶלָּא
מֵעַתָּה, לפי חשש זה שמא ישא אחותו מאביו, אם כן ׳אֲסוּפִי׳,
׳אֲסוּפִית׳ לֹא יִשָּׂא, כיון שיש לחשוש שֶׁמָּא יִשָּׂא אֲחוֹתוֹ בֵּין מֵאִבִּיו
בֵּין מֵאִמּוֹ, ומדוע לא נאסרו האסופים זה בזה. מתרצת הגמרא,
שאין לאוסרו מחמת חשש שישא אחותו, שכן וכי כָּל הֲנֵי שָׁרֵי
וְאָזְלֵי – האם את כל בניה השליכה אשה זו, עד שנחזיק את כל
האסופים שהם בני אם אחת. מוסיפה הגמרא להקשות, מכל מקום
בַּת אֲסוּפִי לֹא יִשָּׂא האסופי שֶׁמָּא יִשָּׂא אֲחוֹתוֹ, מחשש שמא בעל
האסופית [שהוא חמיו] הוא גם אביו. אֶלָּא צריך לומר שאין
חוששים לכך משום שאסופי לֹא שְׁכִיחַ, ולא גזרו חכמים בדבר
שאינו מצוי, ואם כן הָכָא נַמֵּי לֹא שְׁכִיחַ – גם כאן באסופי אין לומר
שחכמים אסרוהו בקהל מחשש שישא אחותו מאביו, כיון שהוא
דבר שאינו מצוי. מבארת הגמרא באופן אחר מדוע אסופי אסור
מדרבנן, אֶלָּא, מַעֲלָה עָשׂוּ בְּיוּחֲסִים ואסרוהו בקהל, אך שמן התורה
הוא מותר. הגמרא מביאה כמה אופנים בדין ׳אסופי׳, שבהם יש
הוכחה לבשרותו: אָמַר רָבָא בַּר רַב הוּנָא, מְצָאוֹ מָהוּל – אם האסופי
שמצאו הוא מהול,

הרי הוא כשר ואין לחשוש בו משום אסופי, כיון שאם היה פסול לא היתה אמו טורחת למול אותו. וכן אם משלחי הדמיה – היו איבריו מתוקנים ומיושרים, אין לחשוש בו משום אסופי, שאילו היה בדעת אמו להשליכו מחמת פסולו, לא היתה טורחת לתקן את איבריו. והוא הדין אם מצאוהו שייף משחא – משוח בשמן זית, ומלא בוחלא – או שמצאוהו כשעיניו מכוחלות כדי ליפותו, או רמי חומרי – שתלויים עליו קשרים הנעשים לרפואה, או תלי פיתקא – שתלוי עליו קמיע של כתב, וכן אם היה תלי קמיעא – תלוי עליו קמיע העשוי משורשי צמחים, בכל אלו אין לחשוש בו משום אסופי, שהרי חסה על חייו והוכיחה בזה שאוהבתו ובודאי שלא רצתה במיתתו, ומותר לו להנשא לכשרים. עתה מובאים אופנים שמקום המצאו של הולד מוכיח על כשרותו, אם מצאוהו תלי בדיקלי – כשהוא תלוי על דקל, דינו לחולק, אי מטיא ליה חיה – אם יכולה חיה להגיע לשם ולטורפו, יש בו משום חשש אסופי, שמאחר ואמו לא חסה עליו יש להניח שהשליכה על מנת שימות, מחמת פסולו, ואם לאו, מסתבר שאמו הניחה אותו בכוונה במקום שאין בו סכנה, ואין בו משום אסופי. אם מצאוהו על זריקתא – אילן של עוזרדין, אם הוא במיכא למתא – סמוך לעיר, יש לחשוש בו משום אסופי, מאחר שמצויים שם שדים מוכח שאמו לא חסה עליו, ואם לאו, אין בו משום אסופי. אם מצאוהו בבי כנישתא במיכא למתא – בבית כנסת שסמוך לעיר, ושכיחי בי"ה רבים – ומצויים בו רבים, אין לחשוש בו משום אסופי, ואם לאו, שאין רבים מצויים שם ויש לחוש ל'מזיקים', יש לחשוש בו משום אסופי. אמר אמימר, מצאוהו בהאי פירא דסופלי – בחפירה שמטילים לתוכה גרעיני תמרים למאכל בהמות, יש לחשוש בו משום אסופי, שכיון שהיא מחוץ לעיר רגילים בה מזיקים. אם מצאוהו בספינה קטנה שהניחה אמו בחריפתא דנהרא – באמצע הנהר, שזהו מקום שהספינות עוברות בו תדיר, אין בו משום אסופי, כיון שהניחתו אמו במקום שימצאוהו, אבל אם הניחתו בפשרי – במקום שיפוע הנהר, שאין דרך הספינות לעבור שם, יש בו משום אסופי. אם מצאוהו בצידי רשות הרבים, אין בו משום אסופי, שמכך שהניחוהו במקום המשתמר, מוכח שאינו פסול, אך אם מצאוהו ברשות הרבים עצמה, שהוא מקום דריסת הרבים וקרונות ויש סכנה שידרסו עליו, יש לחשוש בו משום אסופי.

אמר רבא, ובשני רעבון – בשנים שיש רעב, אין בו – בתינוק הנמצא בזמן כזה משום אסופי, כיון שיש לתלות את השלכתו ברעבון. מברר הגמרא, הא דרבא, אתיא – על איזה אופן נאמר. אילימא אמצאוהו ברשות הרבים, אין הדבר מובן, וכי יתכן דאיידי דשני רעבון קטלא ליה – שמחמת שנות הרעבון תמית אותו אמו על ידי שתניח אותו במקום סכנה, אלא ודאי מחמת פסולו הניחה אותו במקום איבוד ודינו כאסופי. ואלא נפרש שדברי רבא אמורים אצידי רשות הרבים, גם פירוש זה קשה, מאי איריא – מדוע נקט דוקא שני רעבון, והרי אפילו בלא שני רעבון אין לדונו כאסופי, כיון שהנחתו במקום משתמר מוכיחה שלא הושלך מחמת פסולו. אלא כי אתמר דרבא, אהא – על דין זה, דאמר רב יהודה, אמר רבי אבא, אמר רבי יהודה בר זבדי, אמר רב, תינוק שהיה מושלך במקום שיש לחשוש בו משום אסופי, כל זמן שהתינוק עדיין בשוק, אביו ואמו נאמנים עליו להעיד שהוא בנם, אך לאחר שנאבד מן השוק, אין נאמנים עליו שהוא בנם. ותחילה הגמרא מבררת את עצם הדין, מאי טעמא – מה החילוק בין קודם שנאסף לבין אחר שנאסף, אמר רבא, חכמים החמירו שלא להאמין להם אחר שנאסף מן השוק הואיל וכבר יצא עליו שם אסופי. ועל דין זה אמר רבא, ובשני רעבון, אף על פי שנאבד התינוק מן השוק, אביו ואמו נאמנים להעיד עליו שהוא בנם, לפי שבשני רעבון יש הרבה מושלכים, ולא רצו חכמים לפוסלם מחמת יציאת הקול.

הגמרא מביאה דין נוסף לגבי נאמנות על יחוס התינוק: אמר רב חסדא, שלשה בני אדם נאמנים בדבריהם רק לאלתר – בסמיכות למעשה ולא לאחר זמן, ואלו הן, אסופי, חיה – מיילדת, ופוטרת חברותיה מטומאת דם נידות וכפי שיבואר להלן. מבארת הגמרא, דין 'אסופי', הוא הא דאמרן לעיל, שאביו ואמו נאמנים להעיד על היותו בנם כל זמן שלא נאסף מן השוק, ולא לאחר מכן. ונאמנותה של החיה מבוארת בברייתא, דתניא, חיה נאמנת לומר על אחד מן התאומים שנולד, זה יצא ראשון ונוטל פי שנים בירושת אביו כדין בכור, וזה יצא שני. מוסיפה הברייתא, במה דברים אמורים שנאמנת, דוקא שלא יצתה מחדר היולדת וחוזרה, לפני שהעידה, אבל יצתה וחזרה, אינה נאמנת, זו דעת תנא קמא, ורבי אלעזר חולק ואומר שרק אם הוחזקה המיילדת על עומדה – במקום עמידתה נאמנת, ואם לאו אינה נאמנת. מבררת הגמרא, מאי בינייהו – באיזה אופן נחלקו תנא קמא ורבי אליעזר. מבארת הגמרא, איכא בינייהו, דאהדר אפה – שהחזירה המילדת את פניה מן הולד, לדעת תנא קמא אם לא יצאה מחדר היולדת, נאמנת, ולרבי אליעזר אינה נאמנת, כיון שלא הוחזקה על עומדה מבלי להחזיר את פניה מן הולד. ופוטרת חברותיה שנזכרת בברייתא שנאמנת לאלתר, מאי היא, מבארת הגמרא, דתנן במשנה (נדה ס:), שלש נשים שהיו ישנות בכמטה אחת כשהן תכופות ודבוקות זו בזו, ונמצא דם תחת אחת מהן, ואין ניכר מאיזו מהן יצא הדם, כולן טמאות, שכיון שהן דחוקות זו בזו, חוששין על כל אחת מהן שמא דחקה את חברתה ונכנסה למקומה, והדם הוא ממנה. אם בדקה אחת מהן את עצמה ונמצאת טמאה – שראתה דם נידות, היא טמאה וכולן טהורות, כיון שהן תולות את הכתם שנמצא בזו שנמצאה טמאה. ולגבי דין זה אמר רב חסדא, שרק באופן שבדקה את עצמה כשיעור ווסת – מיד כשמצאה את הכתם, תולים שהכתם הנמצא הוא ממנה, ופוטרת את חברותיה מטומאה, אך אם שהתה יותר משיעור זה, אף שמצאה דם אין זו הוכחה שגם בשעת מציאת הכתם היתה טמאה, וכולן טמאות מספק.הגמרא מבררת את נאמנותה של המיילדת לגבי דברים נוספים: תנו רבנן, ארבע נשים שילדו בבית אחד, אשת כהן, אשת לוי, אשת נתין ואשת ממזר, ואין ידוע ממי נולד כל אחד מן הולדות, נאמנת החיה לומר על כל אחד מהולדות, זה כהן וזה לוי, זה נתין וזה ממזר. מבארת הברייתא, במה דברים אמורים שנאמנת, כשלא קרא עליה שם ערער – כשלא בא אדם לערער על עדותה, אבל אם קרא עליה ערער, ולדברי המערער הולד שהעידה על כשרותו נולד מאשת הממזר, אינה נאמנת. שואלת הגמרא, ערער דמאי – מהו הערעור שדוחה את עדותה, אילימא ערער חד – אם תאמר שמדובר במערער יחיד, קשה, והאמר רבי יוחנן שאין ערער פחות משנים – אין בכוחו של האחד לערער את דברי מי שסומכים על נאמנותו. אלא מדובר בערער תרי – עירעור של שנים, שהעידו נגד דברי המיילדת, ולכן אין היא נאמנת בעדותה. ואיבעית אימא, לעולם אימא לך שמדובר בערער חד, וכי אמר רבי יוחנן שאין 'ערער' בפחות משנים, הני מילי היכא דאיתא חזקה דכשרות – במקום שיש לאדם שדנים עליו חזקת כשרות, אבל היכא דליכא חזקה דכשרות – אבל במקום שכשרותו מוטלת בספק ואינה ידועה לבריות, וכמו בנידון כאן שאין לאחד מן הולדות חזקת כשרות ולא יצא מידי ספק אלא על פי עדותה, חד נמי מהימן – מועיל גם עירעורו של אחד לדחות את עדותה של המיילדת.הגמרא ממשיכה לעסוק בנאמנותם של יחידים להעיד, שנינו בברייתא: שני אנשים שחלוקים ביניהם מי קנה דבר מסויים, נאמן 'בעל מקח' – המוכר, לומר לזה מכרתי ולזה אין מכרתי, מבארת הברייתא, במה דברים אמורים שהמוכר נאמן, דוקא בזמן שמקחו בידו – בעוד שהחפץ הנידון נמצא ביד המוכר, וכיון שמוטל עליו לדעת למי מכר ודאי הוא מדייק היטב לדעת מי מהם הוא הקונה, אבל אם אין מקחו בידו – שהחפץ יצא כבר מרשותו ושני בעלי הדינים אוחזים בו, אינו נאמן להעיד על כך.